

## OBSAH.

PŘEDMLUVA str. 3.

VLÁDA ALEXANDRA II.

Povaha Alexandra II. 7. Konec války Krymské 8, 9. Mír Pařížský 9. Nezdar spolku rusko-francouzského 10. Příznivý poměr Ruska k Prusku 11. Politická situace zahraniční do r. 1863. 12, 13.

(*Připojení oblasti Amurské a Ussurijské a podrobení Kavkazska 1855—1864.*) Smlouva Nerčinská z r. 1689. 13. Smlouva Aigunská a Těncinská 14. První styky Ruska s Japonskem 15. Geografické rozdělení Kavkazska 15. Šámyl. Barjatsinskij 16.

(*Selská reforma r. 1861.*) Uvolnění politických poměrů vnitřních a společenské hnutí po míru Pařížském 17. Programy reforem 17. Chování Alexandra II. 18, 19. Příčiny, jež připravily pád nevolnictví 19—21. Pokusy a předzvěsti selské reformy v době Mikuláše I. 22. Přípravné reformní práce vlády Alexandrovoy 23. Různé požadavky šlechty-statkářů 24, 25. Program vlády (1. prosince 1857) 26. Práce »redakční komise« 27. Dílce maximální a minimální 28. Veřejná a hospodářská správa selská 29. Selské soudy 30.

Tělesné poddanství 30. Obmezení osobní svobody ohledy berními 30, 31. Šlechtická liberální opposice 31, 32. Hr. Panin předsedou redakční komise 32. Zhoršení původních návrhů 33. Obsah zákona o selské reformě 33—35. Reakce vlády ve prospěch šlechty 36, 37. Hnutí konstituční 38.

(*Polské povstání r. 1863.*) Režim v král. Polském na počátku vlády Alexandra II. 38, 39. Spolek rolnický a otázka selské reformy 39—41. Příčiny a počátky hnutí revolučního 41—44. Naděje v Napoleona III. 44. Stanovisko strany konservativní 45. Alex. Wielopolski 45. Stanovisko vlády ruské 46. Demontrace 27. února 1861 46. Adresa spolku rolnického cáři 47. Další demontrace 48. Wielopolski členem vlády království Polského 48. Nepříznivé jemu smýšlení obyvatelstva a celková nálada 48, 49. Závět Šwidzińského 50, 51. Chování Wielopolského k společnosti polské 51. Rozpuštění spolku rolnického 52. Reformy Wielopolského 52. Říjnové demontrace r. 1861 54. Pobyt Wielopolského v Petrohradě 55, Revoluční organisace 56. Velkokníže Konstantin Nikolajevič místodržitelem v Polsku 57. Koncesse politické 58. Rozvoj revoluční organisace 59. Atentáty na velkoknížete a Wielopolského 60. Vypuknutí povstání 61. Jeho průběh 61, 62. Zakročení cizích mocností 63. Obrat veřejného mínění ruského proti Polákům 64, 65. Názory a návrhy slavjanofilské 66, 67. List Gilferdingův Riegrovi 68. Politika Muravjovova v Litvě 69, 70. Politika jeho nástupců 71, 72. Upadek povstání v král. Polském 73, 74. Selská reforma protišlechtická 74, 75. Počátky politiky porušovací 76. Politika »slučovací« 77—79. Úsvit nadějí v polepšení poměrů 80, 81.

(*Finsko.*) 81, 82.

(*Zahraniční politika od r. 1863. — Válka rusko-turecká r. 1877—1878.*) Přímknutí Ruska k Pru-

sku 82, 83. Nové úspěchy v politice východní 83. Plány Gorčakovovy na poloostrově Balkánském 74. Povstání Jihoslovanů na poloostrově Balkánském 85, 86. Zakročení Ruska 86. Válka rusko-turecká r. 1877—78 87—90. Mír svatoštěpánský a kongress Berlínský 90—92.

(*Úspěchy ruské v Asii 1864—1881.*) Dobyetí Turkistanska 92, 93. Pokošení Buchary a Kokanu 94. Pokošení Chivy 94, 95. Dobyetí Zakaspicka 95. Vyrovnání s Čínou 96.

(*Hnutí společenské po selské reformě.*) Bezradnost a neobratnost vlády 96. Hnutí radikální 97. Bouře studentské 98. Počátky »nihilismu« 99.

(*Reforma universitní a školská vůbec.*) Zákon universitní z r. 1863 100. Školství střední 101. Školy lidové, zemské 102.

(*Zemstva.*) Obsah zákona »o zemských učreždenijach« 103, 104. Stinné stránky zemské reformy 105. Nepřízeň byrokracie 106.

(*Reforma soudnictví.*) Obsah zákona soudního 107, 108. Dřívější zlořády ruského soudnictví 109. Stinné stránky reformy 110, 111.

(*Reforma tisková.*) 112, 113.

(*Reformy vojenské.*) 113—115.

(*Reformy finanční.*) 116—118.

(*Rozvoj průmyslu.*) 119.

(*Nihilism.*) Atentát Karakozovův 120. Tajné revoluční organisace 120. Příčiny reformního radikalismu 121. Nihilism 122—114.

(*Politická a osvětová reakce od r. 1866.*) 124 až 126.

(*Reforma zřízení městského.*) 126—128.

(*Výsledky velikých reform.*) Podržení nevolnické soustavy státní hlavní příčinou nezdaru reform 128, 129. Nesoustavnost, nezásadnost, nepraktičnost, mechaničnost, nepropracovanost a nehotovost reform 130, 131.

(*Nedostatky stavu selského.*) Hmotný nedostatek sedláků 131. Berní přetížení 132. Odstranění samostatných mírových prostředníků 133.

(*Revoluční socialism a terrorism.*) Souvislost ruského socialismu s bídou lidu selského 133, 134. Obrozený nihilism a Bakunin 134. Policejní justice 135. Počátky socialistické agitace mezi sedláky 135, 136. Sympathie společnosti s agitátory 137. Neúspěch agitace mezi sedláky 137. Lidovství a buntářství 138, 139. Nová »Zemlja i volja« 139. Processy s agitátory 140. Nový liberalism po válce rusko-turecké 140. Osvobození Věry Zasuličovy porotou 141. Terrorism 141, 142. Potlačování terrorismu a opozičních projevů kruhů liberálních 142. Protiterrorism vládní 143. Rozštěpení strany revoluční 143. Pokusy o bezživotí cářovo 144. Diktatura Lorise-Melikova 145. Zavraždění cáře Alexandra II. 147, 148.

### VLÁDA ALEXANDRA III.

Obrat k absolutismu 149. Heslo »Rusko Rusům« 150. Povaha Alexandra III. 151. Osobní změny při dvoře a ve vládě 152, 153. Reformy vojenské 153, 154. Politika zahraniční 154, 155. Události bulharské od r. 1885 156, 157. Sblížení Ruska s Francií 157, 158. Uklidnění politické konstellace 159. Nové výboje asijské 160. Válka čínsko-japonská a rusko-japonská 161. Soustava »mimořádné« ochrany v politice vnitřní 161, 162. Pronásledování tisku 163. Obrat smýšlení ve společnosti ruské 164. Další vývoj »nihilismu« 165. Nové zřízení universitní 166. Školství střední a lidové 167. Vládní klerikalism 168. Stav Polska 169—172. Polský živel v Litvě a »zemích zbraných« 172—174. Stav Finska 174. 175. Porušování v baltických provinciích 176. Utiskování židů a ruských sekt 176. Pokračování v selské reformě 177. Odpor vlády proti zrušení stavov-

ského osamocení sedláků 178. Zemští náčelníci 179. Sesílení stavovské osamocenosti sedláků 180. Nedostatečnost sibiřské kolonisace 181. Otázka rozrušení selské »obščiny« 182. Otázka vyvlastnění půdy pro sedláky v první státní dumě a po jejím rozpuštění 183. Uvolnění stavu selského 183. Zemské zřízení r. 1890 a 1903 184. 185. Zřízení městské z r. 1892 185. Obmezení nezávislého soudnictví 186—188. Hospodářské zásady Vitteho 188. Idee slavjanofilské oporou ruských velkopřemyslníků, vykořisťujících dělnictvo 189. Celní politika 190. Zakládání průmyslových závodů od cizinců 190, 191. Výsledky přemrštěného ochranářství 191, 192. Snahy směřující k ozdravení státních financí 193—195. Budování železnic 195, 196. Obrat v dějinách ruských r. 1891 196, 197. Vzrůst opozičního smýšlení v tisku i ve společnosti 198—201. Nové vzpružení a vzrůst strany revoluční 202, 203.

---